

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معادن

معینت پالیسی و برنامه ها

ریاست پالیسی

پالیسی عناصر و فلزات نادره

سال 1391

فهرست

صفحه	عناوین
1.....	1.مقدمه.....
1.....	2.هدف.....
1.....	3.چارچوب قانونی و حقوقی.....
1.....	4.نهادهای نیدخل.....
2.....	5.سروی، اکتشاف و بهره برداری.....
2.....	6. پروسس و افزایش ارزش.....
2.....	7.حفاظت از سرمایه گذاری.....
3.....	8.عملیات تخبیکی.....
3.....	9.موضوعات مالی.....
3.....	10.مسؤولیت اجتماعی و محیط زیستی.....
4.....	11.صحت و ایمنی.....
4.....	12.حل منازعات.....
4.....	13.تحقیق و انکشاف.....
5.....	14.انکشاف منابع بشری.....
5.....	15.تطبیق پالیسی.....

1. مقدمه

افغانستان بنابر ساختار جیولوجیکی پیچیده اش دارای مقادیر فراوان منرالها و هایدروکاربن ها است. دولت در این اواخر تصمیم اتخاذ نموده است تا سکتور معادن خویشرا به منظور رشد اقتصادی، کاهش فقر و ایجاد فرصت های شغلی انکشاف دهد. معادن بزرگ و اقتصادی "عناصر و فلزات نادره" نیز در این کشور وجود دارد. دولت در راستای انکشاف منابع عناصر و فلزات نادره تلاش می ورزد تا سرمایه گذاری های معدنکاری را از لحاظ منبع سرمایه گذاری و تکنالوژی به منظور اجتناب از وابستگی های آینده، متنوع سازد. به لحاظ افزایش چشمگیر استفاده از عناصر نادره زمین در تکنالوژی های مختلف، عدم موجودیت معادن فعال و پالیسی کشور های عمده صادراتی، عناصر نادره که مشمول (15) عنصر lanthanum، lutetium و scandium) و فلزات مانند لیتیم، کوبالت و غیره از لحاظ اقتصادی و استراتژیکی برای رشد اقتصادی مهم تلقی میگردند. هدف دولت اینست که منابع عناصر و فلزات نادره خویشرا طوری انکشاف دهد که نه تنها نیازمندی های انکشافی کشور را مرفوع سازد بلکه جایگاه کشور را منحصیث یک تولید کننده و صادر کننده رقابتی و قابل اعتماد عناصر و فلزات نادره در سطح جهان، تثبیت کند.

حکومت در استخراج عناصر و فلزات نادره نقش تسهیل آوری و تنظیم امور سرمایه گذاری در این سکتور را ایفا میکند و از پروسه های اکتشافی، بهره برداری، غنی سازی، ذوب و تصفیه در کشور، حمایت میکند. دولت از طریق وزارت های ذیربط مانند وزارت های معادن، تجارت، مالیه و غیره میتواند در زمینه نحوه حکومتداری بهتر، شفافیت در امور معدنکاری و مدیریت صنایع مربوطه، ایجاد عوایدو محافظت از امور اجتماعی و محیط زیستی، بهبود یابد.

2. هدف

هدف این پالیسی انکشاف منابع عناصر و فلزات نادره با در نظر داشت اهمیت ملی و استراتژیکی آنها میباشد. همچنان حصول اطمینان از تولید مقدار کافی و استفاده اعظمی با در نظر داشت نیازمندی های فعلی و آینده کشور، تقویت پیوند های لازم غرض انکشاف متداوم صنعت، تشویق فعالیت های تحقیقاتی و انکشافی، حصول اطمینان از ایجاد تاسیسات مناسب تعلیمی و آموزشی برای انکشاف منابع بشری، کاهش اثرات سوء انکشاف سکتور عناصر و فلزات نادره بالای محیط زیست از طریق اتخاذ تدابیر لازم محافظتی و حصول اطمینان از صحت و مصوونیت کلیه طرفین ذیربط از جمله سایر اهداف این پالیسی می باشد.

3. چارچوب قانونی و حقوقی

قانون اساسی و قانون معادن افغانستان حکم می کند که تمام مواد منرالی طبیعی و ذخایر مصنوعی، مواد منرالی موجود در سطح زمین یا زیر زمین و یا در مجرای آبها در قلمرو کشور، ملکیت خاص دولت می باشد. تمام احکام حقوقی و تنظیمی مندرج در پالیسی معدنکاری ملی، پالیسی های محیط زیستی و اجتماعی سکتور معدنکاری، قانون معادن، مقرر معادن و تعدیلات آنها در رابطه به پالیسی استخراج عناصر و فلزات نادره، قابل تطبیق می باشد. عملیات معدنکاری یا توسط حکومت و یا توسط افراد یا شرکتهای معدنکاری که دارای جواز قانونی میباشد، انجام می شود و آنها میتوانند بالای منرالها و مواد معدنی تولید شده کنترل داشته باشند.

4. نهاد های نیدخل

نهادها و ادارات دولتی ذیل مسوولیت اداره، نظارت، تنظیم، مدیریت مالیاتی، جمع آوری عواید، مدیریت محیط زیست، انکشاف منابع بشری، تجارت و ارزیابی قرارداد منابع معدنی فلزی رابه عهده دارند.

- وزارت معادن
- وزارت مالیه
- وزارت تجارت و صنایع
- اداره ملی حفاظت محیط زیست
- وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین
- ریاست مستقل ارگانهای محل
- کمیته بین الوزارتی

درمواقع لزوم، دولت به منظور سهم گیری در انکشاف سالم سکتور عناصر و فلزات نادره میتواند نهاد هایی را ایجاد و نهاد های موجوده را تقویت و یاتغییر شکل دهد.

5. سروی، اکتشاف و بهره برداری

بنابر اهمیت استراتژییک عناصر و فلزات نادره، در نظر است پروسه داوطلبی محدودی غرض دعوت از تعداد خاص شرکت ها، بکار برده شود. هدف از پروسه داوطلبی محدود، جلوگیری از قرار گرفتن معادن مذکور به دست افراد یا شرکت های غیرواجد شرایط با در نظر داشت اهمیت استراتژییک و ملی این عناصر می باشد.

ریاست عمومی سروی جیولوجی افغانستان، اداره مسول برای نقشه برداری و ارزیابی منابع کشور می باشد. هرچند سکتور خصوصی در آینده منبع عمده فعالیت های اکتشافی است، ریاست عمومی سروی جیولوجی در ساحاتی که سرمایه گذاری خصوصی انجام نشده است همچنان به اکتشاف و سروی خویش ادامه میدهد. با توجه به اینکه افغانستان از لحاظ عناصر و فلزات نادره برتری رقابتی و ذخایر غنی دارد، باید توجه خاصی به سروی و اکتشاف این منابع مبذول گردد.

بهره برداری معادن عناصر و فلزات نادره صرفاً توسط شرکت های که دارای جواز قانونی معدنکاری هستند، در مطابقت با شرایط و مکلفیت های جواز معدنکاری شان صورت می گیرد. تمام فعالیت های بهره برداری مطابق با پلان های تایید شده معدن صورت گرفته و بدون داشتن جواز قانونی صادر شده از جانب مقامات ذیربط دولتی، آغاز نمی گردد. این پالیسی استخراج غیرقانونی معادن عناصر و فلزات نادره را در افغانستان اکیداً ممنوع قرار میدهد. در صورت کشف استخراج غیرقانونی، اقدامات مناسب قانونی بر علیه آن اتخاذ میگردد.

6. پروسس و افزایش ارزش

دولت از طریق فعالیت های بعد از معدنکاری ارزش افزونی منرالها را در داخل کشور تشویق و روی آن تاکید می نماید.

ارزش دهی در یک صنعت منرالی به مفهوم مبدل ساختن یک محصول به اجناس نهایی نیست. این ابتکارات باید بر اساس تقاضای بازار و مبتنی بر برتری مقایسوی کشور باشد. ارزش افزوده محلی نه تنها در قسمت ایجاد اشتغال کمک میکند بلکه برای سکتور خصوصی نیز از طریق کاهش مصارف صادرات، افزایش عواید و پایداری صادراتی، مفید واقع می شود.

7. حفاظت از سرمایه گذاری

بتاسی از قوانین افغانستان، دولت مکلف به حفاظت از سرمایه گذاری های صنعتی سکتور معادن بوده و قوانین را تماماً بالای شرکت های یکسان راجستر شده چه ملکیت سهامی خارجی باشد یا نباشد، بطور مساویانه و منصفانه، تطبیق میکند. دولت مصونیت اجاره نامه ها، مدیریت و کنترول ملکیت کلیه شرکت های معدنکاری را که در مطابقت با قوانین افغانستان فعالیت دارند، تضمین می نماید.

سرمایه گذاران داخلی و خارجی اجازه دارند تا اموال و دارایی هایشان را که از منابع مانند تشبثات راجستر شده، وجوه سرمایه گذاری خارجی، مفاد بدست آمده از سرمایه گذاری خارجی، پرداخت های عمده و سایر تادیات قروض خارجی، به هر ارز خارجی و به نرخ تبادلات فعلی همان ارز که سرمایه گذار خارجی انتخاب کند، بدون تاخیر غیرموجه، آزادانه خارج از افغانستان منتقل سازند. در مطابقت با قانون سرمایه گذاری افغانستان، حکومت میتواند سرمایه گذاری یا دارایی های یک تصدی راجستر شده را به مقصد تامین منافع عامه ضبط نماید و در بدل آن بعداز ضبط دارایی به نرخ بازار، جبران خساره فوری، کافی و موثر را ارائه نماید. اما راپور دهی سرمایه و مفاد سرمایه گذار در روشنایی قوانین افغانستان که تفصیلات شرایط خروج سرمایه و مفاد را از کشور ارائه میکند، صورت گیرد.

8. عملیات تخنیکي

در مطابقت با مقرره معادن، هر شرکت معدنکار قبل از آغاز معدنکاری مکلف است تا به منظور جلوگیری یا کاهش اضرار اجتماعی و محیط زیستی در آینده، پلان انکشاف معدن، پلان مسدود سازی معدن، پلان صحت و ایمنی و راپور ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی را ترتیب و آنها را به وزارت معادن و اداره ملی حفاظت محیط زیست ارائه نماید. پلان مدیریت محیط زیست غرض بررسی و منظوری توسط وزارت معادن و اداره ملی حفاظت محیط زیست هر سال تجدید می شود. طبق جواز انکشافی یا بهره برداری، شرکت های معدنکاری دولتی، نیمه دولتی و خصوصی مکلف اند پلان های بهره برداری معدن را قبل از آغاز فعالیت های معدنکاری به وزارت معادن ارائه نمایند. معلوماتی که باید در پلان بهره برداری معدن گنجانیده شود در طرز العمل های وزارت معادن تصریح می شود.

دولت از بکارگیری تکنولوژی عصری ومدرن در استخراج مواد معدنی عناصروفلزات نادره و صنایع مربوطه آن که موجب حفاظت محیط زیست و عملیات موثر و مصون معدنکاری میشود، حمایت میکند. این پالیسی از عصری سازی تحقیقات علمی و تخنیکي و تسهیلات انکشافی کشور، حمایت میکند. هر پلان معدنکاری باید حاوی تکنولوژی و تجهیزات پیشنهادی باشد. در صورتیکه از پلان مذکور تخطی صورت گیرد، وزارت معادن صلاحیت تطبیق قوانین را در رابطه به وضع مجازات، دارا خواهد بود.

9. موضوعات مالی

تمام شرکت های استخراج معادن عناصروفلزات نادره در افغانستان مسوولیت دارند رویالیتی، مالیات فعالیت های تجاری، کرایه و سایر مکلفیت های تادیاتی قابل اجرا خویش را بموقع تادیه نمایند. دولت به انکشاف رژیم رویالیتی رقابتی متعهد می باشد. شرکت های معدنکاری میتوانند از امتیازات موجوده مالیاتی که بالای عملیات های واجد شرایط صنایع استخراجی قابل اجرا است، بهره گیری نمایند. فیس و جعناصروفلزات نادره های مرتبط به منرالهای صنعتی در افغانستان در پروسیجر های ادارات ذیربط دولتی، تصریح می شود.

10. مسوولیت اجتماعی و محیط زیستی

انکشاف صنعت عناصروفلزات نادره برای انکشاف اقتصادی بسیار ضروری میباشد اما تجارب نشان داده است که این صنعت بنابر تولید و انتشار زباله های مضر، دریناژ آبهای اسیدی، انتشار مواد سمی محصولات فرعی در محیط زیست و استفاده بیش از حد انرژی و سایر منابع، میتواند موجب تغییرات سوء محیط زیستی شود.

اداره ملی حفاظت محیط زیست افغانستان در محور تدوین و تطبیق اصول و رهنمود های محیط زیستی قرار دارد و رهنمود های اختصاصی حفاظت از محیط زیست در رابطه به استخراج معادن عناصروفلزات نادره مشترکاً توسط اداره اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت معادن، ترتیب خواهد گردید.

فعالیت های معدنکاری نباید در مناطق که از لحاظ ایکولوجیکی آسیب پذیر و از نظر بیولوژیکی غنی تشخیص داده شده اند، صورت گیرد. هیچگونه اجاره نامه معدنکاری بدون داشتن پلان درست معدنکاری بشمول پلان مدیریت محیط زیستی

منظور شده توسط مقامات ذیصلاح به هیچ ارگان دولتی یا خصوصی اعطا نمی گردد. احیای مجدد ساحه و جنگلات باید حداقل امکان همزمان با پیشرفت معدنکاری صورت گیرد.

تا زمانیکه ارزیابی تأثیرات محیط زیستی انجام نشود و توسط ادارات ذیربط دولتی منظور نگردد، انجام هیچگونه فعالیت مهم معدنکاری مجاز نیست. پلانهای مدیریت تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی باید در راپور های ارزیابی گنجانیده شوند. پلانهای مذکور از آغاز عملیات باید مشمول پلان های رسیدگی به تأثیرات فزینی مسدود سازی معدن و تداوم زمینه های معیشتی اهالی محل باشد. مشورت با افرادی که احتمالاً متضرر می شوند باید قبل از آغاز معدنکاری مشمول ارزیابی های تأثیرات باشد و استماع به نظریات مردم بطور علنی انجام شود باید بخشی از این ارزیابی را تشکیل دهد.

شرکت های معدنکاری مکلف اند کارمندان و دارایی های خویشرا بوسیله ای شرکت های بیمه ملی و یا بین المللی، بیمه نمایند.

11. صحت و ایمنی

شرکت های استخراج معادن عناصر و فلزات نادره باید تمام احکام قانون کار، مقرر های صحت و ایمنی و پالیسی های صادر شده توسط وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین و وزارت معادن را، رعایت نمایند. صحت و مصونیت کارگران مشغول در فعالیت های استخراج معادن عناصر و فلزات نادره یکی از اولویت های دولت می باشد. اداره تفتیش معادن، کارمندان و اجد شرایط را منحیث مفتشین مصونیت معدن استخدام و حفظ خواهند نمود تا از ساحه معدن بطور منظم بازدید و بازرسی نمایند. مفتشین مذکور صلاحیت دارند تا مجازات مربوط به تخطی های صحت و مسایل ایمنی را طوریکه در چارچوب تنظیمی معدنکاری رهنمایی شده است، مورد اجرا قرار دهند. هر کارمند مسوولیت رفاه خود و همکاران خویشرا دارا می باشد. جلوگیری از وقوع حوادث مسوولیت هر کارمند می باشد. اداره ملی استندرد افغانستان و وزارت معادن مشترکاً استندرد های صحت و ایمنی را ترتیب میکنند.

12. حل منازعات

منازعات ناشی از عملیات معدنکاری معادن عناصر و فلزات نادره باید به نحوه ای که در قانون، مقرر، و طرز العمل ها تذکر یافته، حل و فصل گردد. اما هیچ موردی در این قوانین نمی تواند مانع حل غیر رسمی منازعات میان طرفین از طریق مباحثات، مذاکرات غیر رسمی، شود و یا آنرا محدود سازد. در حالاتی که حل منازعات امکان پذیر نباشد، منازعه توسط محاکم قانونی به عنوان آخرین مرجع تصمیم گیری، مورد رسیدگی قرار میگیرد.

13. تحقیق و انکشاف

دولت اهمیت تحقیقات و انکشاف را درک می کند و موسسات تعلیمی و وزارت معادن در همکاری با نهاد های بین المللی این موضوع را بخشی از مکلفیت های شان می سازند که انجام تحقیقات را درباره مسایل مختلف صنعت معدنکاری ترویج و تشویق نمایند. عرصه های مورد علاقه میتواند مشمول انجام سروی های جیولوجیکی به غرض انکشاف ساحات جدید، تقویت تخنیک های بهره برداری، بهره برداری از مواد بیکاره معدن فلزی، تولید محصولات ارزش افزوده شده منرالی، استفاده مجدد، بازاریابی و تشویق فعالیت های معدنکاری، باشد. دولت انتقال تکنالوژی و شریک ساختن دانش را در همه عرصه های صنعت معدنکاری تشویق میکند.

14. انکشاف منابع بشری

دولت بطور متداوم تسهیلات موجوده و مطالب درسی مضامین اساسی و اختصاصی برنامه های آموزشی را به منظور حصول اطمینان از موجودیت تعداد کافی نیروی کار تعلیم یافته در سکتور معادن، بررسی و تجدید میکند. دولت با همکاری شرکت های معدنکاری برنامه های ارتقای ظرفیت و زمینه های انکشاف تکنالوژی محلی را در سکتور دولتی و خصوصی فراهم میسازد. آنها تسهیلات خاص و اختصاصی را غرض آموزش دهی به کارکنان صنعت معدنکاری فراهم میسازند. شرکت های معدنکار همچنان آموزش های داخل خدمت را برای کارمندان فراهم می سازد. دولت افغانستان استخدام قوای کار داخلی را در فعالیت های معدنکاری قویاً تشویق می کند.

15. تطبیق پالیسی

پالیسی عناصر و فلزات نادره بعد از تاریخ تصویب آن توسط کابینه قابل تطبیق بوده و بحیث سند اساسی که بر مبنای آن چارچوب قانونی و حقوقی طرح و تمامی فعالیت های معدنکاری عناصر و فلزات نادره کشور تنظیم می گردد، استفاده خواهد شد. وزارت معادن این پالیسی را به شکل متواتر و با در نظر داشت آگاهی از تغییرات در تکنالوژی، معیارها، بازار و مسایل دیگری که در جریان تطبیق آن بروز میکند بررسی خواهد کرد.